

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił T. C. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawcy odmówiono prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uznał wnioskodawcy za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat , 7 miesięcy i 29 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał ,że do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględniono wnioskodawcy następujących okresów zatrudnienia : od 1 września 1975 r. do 30 września 1979 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...), ponieważ przedłożone do wniosku świadectwo pracy w warunkach szczególnych nie spełnia wymogów formalnych (brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. określającego charakter wykonywanej pracy) ; od 2 czerwca 1980 r. do 31 sierpnia 1981 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. ponieważ przedłożone do wniosku świadectwo pracy w warunkach szczególnych nie spełnia wymogów formalnych (nie zawiera określenia charakteru wykonywanej pracy w brzmieniu zgodnym z powołaną pozycją 12 , działu XIV rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym , gazowym , atomowodorowym).

/decyzja k.16 – 16 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 18 grudnia 2017 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie T. C. od w/w decyzji , w którym wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury. W treści odwołania wnioskodawca wskazał , że zarówno w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) od 1 września 1975 r. do 30 września 1979 r. , jak i w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 2 czerwca 1980 r. do 31 sierpnia 1981 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

/odwołanie k.2-2 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie , pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.5 - 5 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. C. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 22 września 2017 r. T. C. złożył wniosek o emeryturę , po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1 - 4 odwrót plik I akt ZUS, decyzja k.16 – 16 odwrót plik I akt ZUS/

T. C. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy.

/okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w wymiarze 10 lat , 7 miesięcy i 29 dni tj. okres zatrudnienia w (...) ,, 9 –go M.”.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 1 września 1975 r. do 30 września 1979 r. T. C. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...).

/świadczenie pracy w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.29/

W pierwszym okresie swojego zatrudnienia w ww. zakładzie pracy obowiązki pracownicze wnioskodawcy, zatrudnionego na stanowisku nastawiacza maszyn, sprowadzały się do utrzymywania w ruchu maszyn produkcyjnych znajdujących się na wydziale tkalni. Po powrocie z wojska (służbę wojskową wnioskodawca odbywał w okresie od 26 kwietnia 1977 r. do 24 września 1977 r.), z dniem 25 października 1977 r. T. C. powierzono obowiązki ślusarza remontowego, a jego obowiązki pracownicze sprowadzały się do napraw i remontów oraz konserwacji maszyn włókienniczych znajdujących się na hali produkcyjnej zakładu (tkalni).

/zeznania świadka M. M. (2) min.00:14:53 – 00:24:09 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:24:09 – 00:33:49 rozprawy z dnia 23 maja 2018 r. , płyta CD k.36 , dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.29/

Od dnia 11 kwietnia 1979 r. T. C. legitymuje się uprawnieniami spawalniczymi.

/książeczka spawacza w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.29/

W okresie od 2 czerwca 1980 r. do 31 sierpnia 1981 r. T. C. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) S.. Obowiązki pracownicze wnioskodawcy sprowadzały się wyłącznie do spawania gazowego oraz elektrycznego konstrukcji stalowych , w tym konstrukcji pieców. Wnioskodawca nie zajmował się przygotowaniem konstrukcji do spawania , gdyż tego rodzaju czynnościami zajmowali się zatrudnieni w tym celu montażyści.

/zeznania świadka Z. D. min. 00:02:11 – 00:14:53 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:24:09 – 00:33:49 rozprawy z dnia 23 maja 2018 r. , płyta CD k.36 ,świadczenie pracy w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.23/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, w tym przede wszystkim dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz świadków. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego jak i świadków, co do charakteru jego pracy w spornym okresie, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Zeznania wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych skarżącego ze spornych okresów, tworząc logiczną całość i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1383) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone m.in. prace polegające na spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym (dział XIV punkt 12) oraz prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (dział XIV punkt 25).

Stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.Urz.MB.1983.3.6) , a także wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG nr 4, poz.7).Wykazy te stanowią - jako, że mają jedynie charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07, Lex nr 447272).

Podkreślić należy, iż istotnym jest, jakie prace faktycznie w toku swojego zatrudnienia wykonywał skarżący oraz czy prace te są wymienione w cytowanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama natomiast nazwa stanowiska nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia.

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych w Zakładzie (...) w okresie od 1 września 1975 r. do 25 kwietnia 1977 r. oraz okresie od 25 października 1977 r. do 30 września 1979 r., a jego obowiązki sprowadzały się do konserwacji oraz naprawy maszyn włókienniczych znajdujących się na tkalni ,co pozwalało utrzymywać je w stanie sprawności i zapewniało ciągłość produkcji. Nie ulega także wątpliwości ,że na hali produkcyjnej zakładu (...) wykonywano prace związane z obróbką surowców włókienniczych. Co również istotne , wnioskodawca ,z uwagi na ilość oraz stałość wykonywanych obowiązków pracowniczych, narażony był na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników takich jak środki chemiczne, kurz, czy też hałas. Sąd nie znalazł natomiast podstaw do zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywanej przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej (od 26 kwietnia 1977 r. do 24 września 1977 r.) , gdyż podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy po upływie 30 dni od zakończenia tej służby. Wskazać w tym miejscu należy ,że zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami o ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej był wliczany się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych

z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy w ciągu 30 dni od zakończenia tej służby.

W odniesieniu do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) S. od 2 czerwca 1980 r. do 31 sierpnia 1981 r. wskazać należy, że w okresie tym wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu zajmował się spawaniem gazowym oraz elektrycznym konstrukcji stalowych, w tym konstrukcji pieców. Wnioskodawca nie zajmował się natomiast czynnościami przygotowawczymi, gdyż tego rodzaju czynnościami zajmowali się zatrudnieni w tym celu montażyści.

Reasumując, wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach

- 1) ukończył 60 lat – 23 października 2017 r.,
- 2) do 31 grudnia 1998 roku ma ponad 25 lat stażu pracy,
- 3) nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego
- 4) do 31 grudnia 1998 roku wykazał staż pracy w szczególnych warunkach ponad 15 lat.

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawca ukończył wymagany wiek w dniu 23 października 2017 r. i nabył prawo do emerytury od tego dnia.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał T. C. prawo do emerytury od dnia 23 października 2017 r.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

S.B.